

17.11.2008

JURIDISEN ALAN YHTEISTYÖ KAM-SEKTORILLA

Muistio

Paikka: Kansalliskirjaston Auditorio

Aika: 14.11.2008, klo 13.05-15.35

1. Pekka Heikkinen toivotti osallistujat tervetulleeksi ja esitti, että Kirjastoseuran toiminnanjohtaja Sinikka Sipilä toimisi keskustelun puheenjohtajana. Esitys hyväksyttiin.
2. Keskusteltiin tapaamisen taustasta. Yhteistyö kirjastojen, arkistojen ja museoiden välillä on tiivistynyt Kansallinen digitaalinen kirjasto-hankkeen myötä. Yhteistyötä on tehty myös juridisella alalla: Kansalliskirjasto on osallistunut mm. Kirjastoseuran ja STKS:n juridisten asioiden työryhmiin. Valtion taidemuseon lakimies Tuula Hämäläinen on edustanut muistiorganisaatioita opetusministeriön asettamassa tekijänoikeusneuvostossa.

Juridisen kehityksen seuraaminen ja siihen vaikuttaminen vaatii kuitenkin yhä enemmän resursseja, nyt kun aloitteentekijän rooli kirjastojuridiikan kysymyksissä on siirtynyt EU:n komissiolle. Kirjastoalalla EBLIDA:n resurssit ovat rajalliset, eikä se voi huolehtia kansallisen tason vaikuttamisesta. Muistiorganisaatioiden vaikutusmahdollisuuksia kaventaa myös se, ettei niillä ole edustusta opetusministeriön keväällä 2008 asettamassa tekijänoikeustoimikunnassa.

Kansallisella tasolla yhteistyön tarve on ajankohtaistunut tekijänoikeuslain 16d§ uuden sopimuslisenissäännöksen myötä. Tämän säännöksen nojalla muistiorganisaatiot voivat solmia kollektiivisopimuksia lain rajoitussäännökset ylittävästä käytöstä oikeudenhaltijoita edustavien järjestöjen kanssa.

3. Alkukeskustelun jälkeen kunkin paikalla olevan sektorin edustaja kertoi lyhyesti toiminnasta kirjastojuridiikan alalla.
4. Keskustelun pohjalta todettiin, että muistiorganisaatioilla on juridisissa kysymyksissä monia yhteisiä intressejä. Painotuseroja toki löytyy; esimerkiksi arkistoalalla aineiston yksityisyyteen ja toisaalta julkisuuteen liittyvät asiat ovat monesti tekijänoikeusasioita olennaisempia.

Todettiin, että yhteistyön alue on syytä ulottaa tekijänoikeuden ohella myös laajemmin muistiorganisaatioita sivuavaan juridiikkaan, esimerkkeinä tietosuojaja aineistojen julkisuus. Näin on jo aiemmin menetelty esimerkiksi IFLA:ssa ja EBLIDA:ssa.

5. Keskusteltiin yhteistyön organisoinnista. Todettiin, että uuden yhteistyöelimen muodostaminen on perusteltua.
6. Keskusteltiin ryhmän kokonpanosta. Todettiin, että kiinnostuneet tahot voivat lähikuukausina tehdä esityksiä edustajikseen.
7. Yhteistyötä käynnistämään asetettiin työvaliokunta, johon nimettiin Tuula Hämäläinen Valton taidemuseosta, Pekka Heikkinen Kansalliskirjastosta, Pentti Vattulainen Varastokirjastosta sekä Maarit Helen Tampereen kaupunginkirjastosta. Arkistoalan toivottiin nimeävän edustajansa työvaliokuntaan myöhemmin. Todettiin että arkistoalaa on aiemmin menestyksellä edustanut Raija Majamaa SKS:stä.

8. Sovittiin, että työvaliokunta tekee esityksen uuden ryhmän kokoonpanosta, työmuodoista ja tehtävistä alkuvuodesta 2009. Työvaliokuntaa vetää toistaiseksi Pekka Heikkinen ja sen tulee kokoontua viimeistään tammikuussa 2009.

Helsingissä, 17.11. 2008

Pekka Heikkinen